

Budapest, 2013. november 11.

OROSZORSZÁG KIUTAZÓ PIACA

MEGJELENT A MINTEL „RUSSIA OUTBOUND” CÍMŰ KIADVÁNYA

A MINTEL tanulmánya Oroszország gazdaságának és turizmusának jelenlegi helyzetéről ad tájékoztatást, valamint a kiutazó turizmus összetételét és a főbb desztinációkat is vizsgálja. Leírást ad a piac legfontosabb tulajdonságairól, például a demográfiai összetételről, a foglalási szokásokról, az utazások fő céljáról, a költségről és az utazások hosszáról. Tájékoztatást nyújt a legnépszerűbb közlekedési módokról és a leggyakrabban igénybe vett szálláshelytípusokról. Az alábbiakban röviden összegezzük a tanulmány legfontosabb megállapításait.

Az utóbbi időszakban Oroszország elkezdett felzárkózni Kínához a kiutazások terén. Bár a kiutazó piac Oroszországban nem olyan nagy, mégis komoly potenciált jelent, mivel a turisztikai költsékek szempontjából a világranglista ötödik helyén az oroszok állnak a Turisztikai Világszervezet (UNWTO) adatai szerint.

Az állampolgárok életszínvonala erőteljesen nőtt az 1980-as évekhez képest. Az egy főre eső GDP 2013-ra becsült értéke 14 037 USD, ami 2000-hez képest (1775 USD) nagymértékű, 690,0%-os növekedést jelent. Ugyanakkor az ország gazdaságának eddigi gyors ütemű fejlődése várhatóan le fog lassulni, mivel viszonylag sok kormányzati intézkedést hoztak a kulcsfontosságú gazdasági szektorokban (infrastruktúra, bank- és energiaszektor), az áruk értéke is csökkenni fog, beleértve az olaj árát is, amelynek Oroszország továbbra is a legnagyobb exportőre. Ez erőteljes gazdasági lassuláshoz vezethet a kiutazások terén is, amely 2007 és 2012 között átlagosan évi 9,0%-kal nőtt. Az Orosz Központi Statisztikai Szolgálat (Rosstat) adatai szerint 2012-ben az orosz kiutazások száma csaknem elérte az 50 ezres küszöböt, amely 2007-hez képest 39,7%-os (2012/2006: +64,9%) növekedést jelent.

Mivel Oroszország területét tekintve a világ legnagyobb országa, az orosz kiutazó piacon a szomszédos régiókba irányuló utazások széles kínálata jelenik meg: Ázsia, Afrika, Európa és a Közel-Kelet is egyaránt vonzó úti cél az oroszok számára. A Rosstat adatai szerint 2012-ben a legtöbb kiutazás a FÁK-tagállamokba történt (például Ukrajnába, Kazahsztánba), amely országokba nemcsak szabadidős motivációval érkeznek az orosz turisták, hanem rokon, barát meglátogatás céljából, vagy üzleti célból is. Az európai országok közül továbbra is népszerűek a Finnországba történő utazások. A Rosstat adatai szerint a turisztikai motivációval történő utazások TOP 3 desztinációja Törökország, Egyiptom és Kína. Magyarország ezen a listán a 41. helyet foglalta el 2012-ben. Az oroszok összesen 33 423 utazást tettek Magyarországra turisztikai céllal, ami 2007-hez képest 52,1%-os növekedést eredményezett.

A 2012-es lassulás ellenére az orosz kiutazó piac kilátásai kedvezőek a szabadidős piac szempontjából. A fogyasztói jövedelem növekedésével párhuzamosan nő a csomagajánlatok (főleg tengerparti helyek és vásárlási lehetőségek) és az egyéni szervezésű utak iránti kereslet is 2013-ban. Ez utóbbi főleg a fiatal turisták körében népszerű, annak ellenére, hogy ez a terület az összes kiutazás töredékét teszi ki. A nem szabadidős célú kiutazások (VFR, árucikkek vásárlása céljából tett utazások) stagnálását várják a szakemberek, mivel egyre többen szeretnék inkább valami különlegesebb programmal eltölteni a külföldi utazásukat.

A turisták aránya az elmúlt időszakban egyenletesen nő az előző évtized közepe óta, és 2012-ben az összes kiutazó majdnem háromnegyedét tette ki. (2006-ban az összes kiutazó negyede utazott turisztikai céllal.) A szakemberek megítélése szerint a szabadidős tevékenység továbbra is láthatóan rugalmas terület marad az oroszok kiutazó piacán az elkövetkezendő időkben. Körülbelül a piac fele nagy vagyonnal rendelkező magánember (HNWI: High Net Worth Individual) vagy „ultragazdag”, valamint jómódú fiatal szakember, akik valószínűleg kevésbé érzékelik a rubel értékének csökkenését és Oroszország gazdaságának visszaesését. Knight Frank Világgazdasági Jelentése 2013 (*Global Wealth Report 2013*) című tanulmánya szerint az orosz HNWI háztartások száma a hatodik legmagasabb a világranglistán. Ők jelentik az orosz kiutazó piac erejét, a jövőben is inkább a nagyvárosok polgárai fogják a külföldi úti célokat előnyben részesíteni, mivel a vidéki területeket keményen sújtja a munkanélküliség és a szegénység.

A középosztálybeli orosz családok évente egy-két utazást tesznek és a szabadidős tevékenységeket részesítik előnyben. A családi nyaralásokat (többnyire a tengerparti üdülőhelyeken) általában az utolsó pillanatban foglalják le. Ez az osztály marketingszempontból is fogékony, különösen a családbarát ajánlatokra és a versenyképes árakra, továbbá olyan desztinációkat választanak, ahol vízumentességet élvezhetnek, vagy helyben megkapják a vízumot. A TMI Consultancy szerint ez a szegmens teszi ki az orosz szabadidős célú kiutazások felét. Megbízhatnak a népszerű utazási irodákban és általuk foglalnak, főleg a kulcsfontosságú (egymilliónál több lakosú) nagyvárosokból jönnek, ráadásul kimagaslóan ártudatosak.

A MICE turizmus is egy fontos pillére az orosz kiutazó turizmusnak, ugyanis egyre több orosz konferenciát szerveznek külföldre a rendezvényszervezők. A finnországi Saimaa Egyetem Alkalmazott Tudományok Karán készült tanulmány szerint az oroszoknak első sorban az élelmiszeripari, IT és orvosi-gyógyszerészeti konferenciákra van igényük, valamint a gáz, az olaj témakörben is sok konferenciát szerveznek. A szervezők olyan desztinációkat választanak a konferenciák helyszínéül, amelyeket vízummentesen lehet meglátogatni (vagy amelyek egyszerűsített vízumlehetőségeket kínálnak), ahol meleg a klíma, egyedi, kreatív programokat tudnak szervezni, amely közvetlen járatokkal megközelíthető, és ahol 24 órás szolgálattal rendelkeznek, valamint infrastruktúrában is kedvező helyszínt biztosítanak. 2012-ben olyan népszerű országokba szerveztek konferenciákat, mint például az USA, Olaszország, Spanyolország, valamint Kuba, az Egyesült Arab Emírségek, Kína és Thaiföld.

Ami az orosz piac turisztikai kiadásokban játszott szerepét illeti, a UNWTO adatai szerint 2012-ben összesen 43 milliárd USD-t költöttek külföldön, ami az egy évvel korábbi adatokhoz képest 32%-kal többet jelent. Így 2012-ben az oroszok a nemzetközi turisztikai költségek ranglistáján a hetedik helyről felkerültek az ötödikre. Az oroszok szeretik külföldön megvásárolni a luxuscikkeket, mivel náluk 15%-os adót róttak ki ezen termékekre, és eleve 13–15%-kal drágábbak, mint a külföldön beszerezhető áruk. Külföldön főleg divat- és ruházati cikket vásárolnak, ezt követi az órák és ékszerek vásárlása. A legtöbb luxuscikket Nyugat-Európában szerzik be: a bevásárló turisták 35%-a Olaszországban, 22%-a Németországban és 19%-a Finnországban költi el a vásárlásra félretett pénzét. Az orosz Citibank felmérése szerint 2013-ban közel 50 milliárd dollárt fognak költeni az oroszok külföldön, körülbelül 20%-kal többet, mint 2011-ben.

A jövőben az orosz kiutazó piacot továbbra is a fiatalok és a középkorúak fogják meghatározni, bár az előrejelzések szerint ebben a két korcsoportban az elkövetkezendő négy évtizedben drasztikus csökkenés várható. Egyesül a 65 év felettiek korosztályban várható növekedés 2013 és 2050 között, ugyanakkor nekik nincs meg a kellő jövedelmük ahhoz, hogy utazzanak, mivel alig tudnak megélni, nemhogy külföldre utazni. Az elkövetkezendő öt évben a kiutazó piac fejlődését tekintve további problémát jelentenek a vízumkorlátozások, a banki kölcsönök visszaszorítása, valamint a versenyképes árak hiánya a légi közlekedésben. Mindezek ellenére a Mintel előrejelzése szerint az orosz kiutazások száma 5–8% közötti növekedés várható 2013-ban.

Annak ellenére, hogy az oroszok továbbra is megbízhatónak tartják az utazási irodákon keresztüli foglalást, egyértelmű jelek utalnak arra, hogy az online foglalási lehetőségek is egyre népszerűbbek az utazók körében. A vezető orosz foglalási portál (travelmenu.ru) becslése szerint az orosz online kiutazó piac a tízszeresére nőhet 2015-ig, és elérheti a 7 milliárd USD-t, amely a kiutazó piac 15%-át teheti ki. Ennek okaként az internethasználat arányának növekedése, valamint a különböző hitelkártyák használatának elterjedése is megnevezhető.

Az orosz turisták körében Európa továbbra is biztos kedvenc marad, ugyanakkor részesedését tekintve visszaesés várható, mivel egyre többen utaznak távolabbi úti célokra is. A FÁK országok viszont nem lesznek annyira kedvelt szabadidős úti célok, mivel ezek a desztinációk gyakran hiányt szenvednek az infrastruktúra terén, valamint drágábbnak is tartják ezeket, mint a spanyol tengerparti üdülőhelyeket, ahol színvonalas üdülési ajánlatokat kínálnak megfizethető áron.

Az orosz kiutazó piacon a tradicionális észak-afrikai desztinációk, mint például Egyiptom vagy Tunézia, részesedése a kiutazásokból egyre inkább csökken, mivel ezek az országok folyamatos politikai problémákkal küzdenek. Így ezen országok helyett az Egyesült Arab Emírségekbe utaznak inkább az oroszok. Ezen felül, az orosz Citibank felmérése szerint, a középosztálybeliek maguk szervezik meg az utazásaikat és Törökországba, Egyiptomba kínált csomagajánlatok helyett inkább a drágább nyugat-európai vagy USA-beli desztinációkat részesítik előnyben.

Az orosz turistákért nagy a versengés, különösen a Csendes-óceáni térség és a Közel-Kelet között. Ebben a két térségben számos ország (például Dél-Korea, Thaiföld, Hong Kong, Malajzia, Vietnám, az Egyesült arab Emírségek és Izrael) az oroszoknak megérkezésükkor azonnali vízumlehetőségeket biztosítanak. Ennek köszönhetően a jövőben az orosz érkezések száma valószínűleg szintén meg fog nőni ezekben az országokban. A szakemberek szerint a legmagasabb növekedés mégis inkább Latin-Amerikában várható, mivel Oroszország és a latin-amerikai országok között egyre szorosabb kereskedelmi és diplomáciai kapcsolat alakul ki. Ebből kifolyólag Latin-Amerika országai sokkal fogékonyabbak lettek az orosz turistákra. Az évtized végéig az Oroszországból Latin-Amerikába történő utazások számának megkétszereződését várják a szakemberek.

További információk:

Magyar Turizmus Zrt.
Kutatási Iroda
Tel.: 488-8710
Fax.: 488-8711
E-mail: kutatas@itthon.hu
Internet: www.itthon.hu